

1.3.2018

LEKCE HISTORIE NETRADIČNÍM ZPŮSOBEM

V Euroregionu Těšínské Slezsko proběhlo ve dnech 26.-28.2.2018 poslední mezinárodní setkání naplánované v rámci projektu Institutu EuroSchola a Sdružení „Olza“ „**TEIN - platformu dialogu na hranici**“. Zúčastnili se ho členové sítě TEIN (Transfrontier EuroInstitut Network) z Polska, Česka, Severního Irsku, Rakouska, Německa a Španělska, jakož i zástupci veřejných institucí (místní samosprávy, univerzit, výzkumných ústavů) a nevládních organizací působících v Euroregionu.

Třídenní akce se skládala z fóra, studijní návštěvy a technického setkání partnerů sítě a byla zaměřena především na otázky týkající se osvědčených postupů v přeshraniční spolupráci na polsko-českém pomezí, které mají své kořeny v historii našeho regionu.

Fórum zahájila Anna Hetman, zástupce města Jastrzebie-Zdroje a Hynek Böhm z Institutu EuroSchola. Pak došlo k zajímavým a inspirativním vystoupením pozvaných hostů. Bogdan Kasperek, ředitel sdružení Olza s panem Hynkem Böhmem představil projekt "TEIN - platforma dialogu na hranicích". Za síť Transfrontier Euro-Institut Network hovořil ředitel Euro-Institutu Georg Walter a Anne Hofman, která je v rámci organizace zodpovědná za vzdělávání. Vzhledem k tomu, že v Euroregionu Těšínské Slezsko je důležitá otázka identity a společného dědictví, zaměřili se první dva referenti na tato témata - Mariusz Makowski z muzea Těšínského Slezska, který prezentoval společné dědictví Těšínského Slezska v historické perspektivě a doc. Andrzej Kasperek, který hovořil o identitě Těšínského Slezska z hlediska vědy a výzkumu. V závěrečné části fóra se jeho účastníci mohli seznámit s vybranými vlajkovými příklady polsko-české přeshraniční spolupráce, což zajistili Bogdan Kasperek a Tomáš Balcar, ředitel Regionálního sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska. Hodnocení filmového festivalu „Kino na hranici“ se zhostila Petra Slováčka Rypienová, výkonná ředitelka festivalu, Mezinárodní divadelní festival „Bez hranic“ představili Katarzyna Dendys-Kosecka a Janusz Legoń.

Odpoledne se uskutečnilo první ze dvou plánovaných technických setkání zástupců sítě TEIN. Setkání představovalo příležitost k výměně poznatků ze společné spolupráce v rámci polsko-české hranice v Euroregionu Těšínské Slezsko, zejména otázky spojené s analýzou předanou partnery sítě, překlady, strukturou dokumentu a návrhů do textu studie. Byl rovněž diskutován rozsah a průběh další práce na přípravě "společného akčního plánu".

Během druhého dne studijního pobytu na naší hranici se zahraniční hosté skládající se z členů sítě TEIN spolu se zástupci formálních partnerů projektu zúčastnili studijní návštěvy především na české straně Euroregionu. Jejím cílem bylo představit činnost organizací polské menšiny žijící na Záolší a také obecných otázek týkajících se historie Těšínského Slezska, stejně jako vybrané příklady přeshraniční spolupráce prováděné v Euroregionu. Prvním bodem programu návštěvy bylo Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně. Marta Kmeťová, ředitelka organizace, představila návštěvníkům informace o činnosti centra. Účastníci měli také příležitost setkat se s Ryszardem Macurou, starostou města Cieszyn, který představil spolupráci partnerských měst, obou Těšínů, a Jozefem Szymeczkiem, místopředsedou Kongresu Poláků v ČR. Po setkání v Pedagogickém centru byla dalším bodem programu návštěva organizace PZKO, kde Helena Legowicz, předsedkyně PZKO, hovořila o historii a současnosti spolku a vyzdvihla význam členství obou zemí v EU jak pro polskou menšinu, tak i české obyvatelstvo Těšínska. Jízda podél řeky Olše v Cieszynie a Českém Těšíně v kombinaci s prezentací stěžejních projektů „Těš se Těšínem“ a „Zahrada dvou břehů“, která je příkladem přenosu dobré praxe z hranice francouzsko-německé, dokončila část programu návštěvy realizované v samém srdci Těšínského Slezska.

Odpolední hodiny byly stejně zajímavé jako dosavadní program návštěvy. Za prvé, všichni účastníci jeli do Mateřské a základní školy s polským jazykem vyučovacím v Bystřici, kde příklady osvědčených postupů v oblasti polsko-české spolupráce představil Roman Wrobel, starosta obce. Později se konala schůzka v sídle sdružení PZKO ve Vendryni, kterou vedl Bohuslav Raška, starosta. Zajímavým bodem jednání byla jednak diskuse, ale také vystoupení vendryňských gymnastů.

Poslední, třetí, den programu byl vyčleněn pro druhé z plánovaných technických setkání zástupců sítě TEIN. Toto se neslo ve znamení jednání o aktuálních otázkách týkajících se členství v síti TEIN včetně příprav na zasedání řídicího výboru, který se bude konat v březnu. Dále byly diskutovány otázky související s přípravou žádosti o projekt v rámci programu Evropa pro občany.

Projekt společně realizují Sdružení Olza a Institut EuroSchola (formální partneři projektu), Euro-Institut, korutanská univerzita aplikovaných věd, Univerzity v Gironě a Perpignanu (neformální partneři projektu).

Projekt reaguje na potřebu přijmout průřezová opatření pro budování a zlepšování společných česko-polských vztahů, s přihlédnutím ke komplikovanému a místy bolestnému historickému a politickému kontextu Těšínska. Pomocí inovativního přístupu k řešení těchto problémů, založenému na předávání osvědčených postupů z jiných evropských příhraničních oblastí (jedná se o pohraniční britsko-irské, francouzsko-německé, španělsko-francouzské a rakousko-slovinsko-italské), bude možné vyvíjet řešení pro vytváření pozitivních změn v rámci česko-polských vztahů.

Projekt byl spolufinancován z Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínského Slezska, programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

